

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

อำเภอ.....แม่อาย..... จังหวัด.....เชียงใหม่.....

ข้อมูล ณ วันที่.....๒๐.....เดือน.....สิงหาคม.....พ.ศ.....๒๕๖๘.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุลนางพัชรดา สรรพจารย์.....

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๑๓๔ ม. ๔ ต. แม่อาย อ. แม่อาย จ. เชียงใหม่.....

โทรศัพท์ ... ๐๘๔-๔๔๘๘๑๒๔...Facebookจินดา สรรพจารย์..... Lineจินดา.....

เกิด พ.ศ. ๒๕๐๘ . ปัจจุบันอายุ ๖๐ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา ม.ศ. ๕

สถาบันการศึกษา โรงเรียนฝางชนูปถัมภ์

คณะ/สาขาวิชา -

๖. อาชีพปัจจุบัน

☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ....สมาชิกสภาเทศบาลตำบลแม่อาย.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ...๑๕๐,๐๐๐..... บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๙

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก.....ข้าว.....

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน๒....แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑. แปลงเรียนรู้การลดต้นทุนการผลิตข้าวโดยผสมผสานหลายวิธีรวมเข้าด้วยกัน ทั้งการสลายและไถกลบ
ตอซัง การใส่ปุ๋ยคอก การปลูกปุ๋ยพืชสด และการทำนาโยนแบบปลอดภัยจากสารพิษ

๒. แปลงการปลูกพืชแบบผสมผสานโดยใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน...๔....ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

ฐานที่ ๑ ฐานลดต้นทุนการผลิต (ข้าว)

ฐานที่ ๒ ฐานปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ

ฐานที่ ๓ ฐานสารชีวภัณฑ์การผลิตและขยายเชื้อราไตรโคเดอร์มาและเชื้อราบีวเวอร์เรีย

ฐานที่ ๔ ฐานเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวทางพระราชดำริ

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน...๔.....หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน๓..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การลดต้นทุนการผลิตข้าว

๒. การผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ

๓. การผลิตและขยายสารชีวภัณฑ์

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน๑..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. เกษตรผสมผสานตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน๒..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

๒. การทำบัญชีครัวเรือนและการรวมกลุ่มสหกรณ์

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

การผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ การผลิตและขยายสารชีวภัณฑ์ เพื่อการลดต้นทุนการผลิตข้าว เพิ่มผลผลิตพัฒนาคุณภาพข้าว การปลูกข้าวปลอดภัยจากสารพิษ

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

เนื่องจากเป็นประธาน ศพก. ระดับอำเภอ และเป็นคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด จึงมีบทบาทสำคัญและมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาด้านการเกษตร โดยการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในประเด็นต่างๆ ในการวางแผน เช่น การกำหนดเป้าหมาย การเลือกแนวทางการพัฒนา และการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การวางแผนกิจกรรมต่างๆ ที่จะดำเนินการตามแผนพัฒนา ผ่านทางการประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. ระดับจังหวัด

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

ร่วมกับ ศพก.เครือข่าย กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน สมาชิกสภาเทศบาล ตำบลแม่ฮ้อย หน่วยงานรัฐ และเกษตรกรในอำเภอแม่ฮ้อย ในการกำหนดเป้าหมาย การเลือกแนวทางการพัฒนา การวางแผนกิจกรรมต่างๆ ที่จะดำเนินการตามแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก.

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

เริ่มต้นในการปลูกข้าว มีการใช้สารเคมีแบบเกษตรกรทั่วไป ต่อมาในปี ๒๕๕๒ ได้เข้าร่วมอบรมและเรียนรู้ด้านการเกษตรกับทางเทศบาลตำบลแม่ฮ้อยและจัดตั้งกลุ่มนักเรียนชานาเทศบาลตำบลแม่ฮ้อย โดยได้เรียนรู้และศึกษาดูงานในการทำเกษตรแบบผสมผสาน การผลิตเมล็ดพันธุ์ และการทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ จึงเริ่มมีการนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้ในการทำนาข้าวของตนเองแต่ยังใช้สารเคมีอยู่เหมือนเดิม

ในปี พ.ศ.๒๕๕๕ เห็นว่าการใช้สารเคมีเริ่มรุนแรงขึ้นส่งผลให้ต้นทุนเพิ่มสูงขึ้นซึ่งสวนทางกับราคาผลผลิตที่ลดต่ำลง ประกอบกับสุขภาพเริ่มแยลง มีการแพ้สารเคมีดังนั้นจึงมีแนวความคิดที่จะเริ่มลดต้นทุนการผลิต โดยเริ่มจากการลดการใช้สารเคมี นำความรู้ที่ได้เรียนมาปรับใช้ในนาข้าวของตนเอง เริ่มนำเศษพืชมากองทำปุ๋ยหมัก นำวัสดุที่หาง่ายในท้องถิ่นมาทำน้ำหมักชีวภาพ เริ่มจากการทำจุลินทรีย์หน่อกล้วยเพื่อใช้เป็นจุลินทรีย์ตั้งต้นในการทำน้ำหมักชีวภาพสูตรอื่นๆ

ในปี พ.ศ.๒๕๕๘ ได้รับการชักชวนเข้าร่วม "โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์แบบครบวงจรเกษตรกรสู่ผู้บริโภค" โดยปลูกข้าวไรซ์เบอร์รี่ส่ง หจก. ธัญญโอสด อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม จากนั้นจึงมีแนวคิดหากทำเกษตรแบบเดิม ผลิตข้าวแบบเดิมๆ คงต้องรอราคาผลผลิตจากพ่อค้าคนกลาง และต้องการลดการใช้สารเคมี ดังนั้นจึงเปลี่ยนการทำเกษตรแนวใหม่ ใช้การตลาดนำการผลิต จึงหันมาปลูกข้าวไรซ์เบอร์รี่แบบปลอดภัย ช่วงแรกส่งข้าวขายให้กับกลุ่มแต่ว่าประสบปัญหาด้านการเงินล่าช้า เพราะต้องรอตรวจสอบหลายขั้นตอน และการสื่อสารของคนมารับผลผลิตกับทางโรงสีที่จะไปส่งเกิดปัญหาขึ้น ประกอบกับช่วงนั้นข้าวไรซ์เบอร์รี่คุณภาพดีเป็นช่วงที่มีกระแสตอบรับดี จึงมีแนวคิดที่จะนำข้าวมาบรรจุถุงขาย ประกอบกับกระบวนการผลิตที่ทำอยู่ไม่ได้ใช้สารเคมี จึงอยากให้คนอื่นได้ทานข้าวคุณภาพดี และอร่อยเหมือนที่ตนเองได้ทาน จึงนำข้าวมาบรรจุถุงสุญญากาศ น้ำหนักถุงละ ๑ กิโลกรัม ราคา ๘๐ บาท จำหน่ายทั่วไป โดยนำไปวางไว้ที่ปั้มปตท. จัดเป็นกระเช้าของขวัญของฝาก และจำหน่ายผ่านสื่อออนไลน์ ซึ่งได้รับการตอบรับค่อนข้างดี

ในปี พ.ศ.๒๕๕๙ ได้เข้าร่วมการอบรมเกษตรกรและได้รับการชักชวนเข้าร่วมโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่ของอำเภอแม่ฮ้อยมีพื้นที่การปลูกข้าวมาก เกษตรกรประสบปัญหาต้นทุนการผลิตที่สูง จึงทำให้ได้มีการแก้ไขปัญหาให้แก่เกษตรกร ในการลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และพัฒนาคุณภาพข้าว ของอำเภอแม่ฮ้อย ซึ่งแปลงเรียนรู้ของ นางพัชรีดา สรรพจารย์ สามารถลดต้นทุนและลดการใช้สารเคมีได้จริงจึงนำไปสู่การเป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. อ.แม่ฮ้อย และในปีนั้นเองได้มีการสร้างศาลาเรียนรู้เพื่อเป็นจุดถ่ายทอดให้แก่เกษตรกรต่อไป

ในแปลงเรียนรู้เริ่มมีการปรับเปลี่ยนการทำนาข้าว เป็นพื้นที่การทำเกษตรแบบผสมผสาน โดยการเริ่มขุดสระน้ำ เพราะน้ำเป็นปัจจัยสำคัญในการทำเกษตร นอกจากนั้นยังสามารถสร้างรายได้โดยการเลี้ยงปลาได้อีกด้วย จากนั้นจึงเริ่มนำไม้ผล ไม้ยืนต้นและพืชผักลงปลูกในแปลง มีทั้งพืชรายวัน รายสัปดาห์ อีกด้วย ได้รับงบประมาณในการปรับปรุงฐานการเรียนรู้ จึงนำไก่มาเลี้ยงเพื่อสร้างเป็นรายได้เสริมอีกทาง เพื่อเตรียมความพร้อมในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรที่เข้ามาเรียนรู้ต่อไป แนวทางการทำงานของนางพัชรีดา สรรพจารย์ คือ “จะขอเดินตามรอยเท้าพ่อและยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในหัวใจ”

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ทั้งจากค่าปุ๋ย เคมีภัณฑ์ และค่าแรงงาน ในขณะที่ราคามูลผลิตผันผวนตามฤดูกาลและกลไกตลาด ทำให้รายได้ไม่แน่นอน ความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ เช่น ภัยแล้ง น้ำท่วม และพายุ รวมถึงผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ทำให้เกิดฝนตกผิดปกติ หรืออุณหภูมิที่สูงขึ้น และการใช้สารเคมีในการเกษตรมากเกินไป ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของเกษตรกรและผู้บริโภค

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

๑. การลดต้นทุนการผลิตข้าว เพิ่มผลผลิต พัฒนาคุณภาพข้าว

๒. การผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ การผลิตและขยายสารชีวภัณฑ์

๓. เกษตรผสมผสานตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

๑. การลดต้นทุนการผลิตข้าว โดยผสมผสานหลายวิธีรวมเข้าด้วยกัน ทั้งการสลายและไถกลบตอซัง การใส่ปุ๋ยคอก การปลูกปุ๋ยพืชสด และการทำนาโยนแบบปลอดภัยจากสารพิษ

๒. การผลิตปุ๋ยหมัก การทำน้ำหมักจุลินทรีย์หน่อกล้วย ปุ๋ยนมวัว ฮอร์โมนไข่หอยเชอร์รี่ สมุนไพรไล่แมลง การใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อป้องกันและกำจัดศัตรูพืช ฯลฯ

๓. การปลูกพืชแบบผสมผสานโดยใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

การทำจุลินทรีย์หน่อกล้วย เพื่อช่วยเร่งให้พืชโตไวและช่วยปรับปรุงดิน ช่วยฟื้นฟูดิน และช่วยเร่งให้พืชโตไว มีขั้นตอนดังนี้

วัสดุอุปกรณ์ที่ต้องเตรียม

๑. หน่อกล้วยอ่อน ควรขุดในช่วงเช้ามีดก่อนตะวันขึ้น จะมีจุลินทรีย์ติดอยู่ในนั้น โดยจะใช้ทั้งโคนทั้งราก

๒. กากน้ำตาลหรือน้ำตาลทรายแดง

๓. หัวเชื้อ EM

๔. น้ำเปล่า ๑๐ ลิตร

วิธีการทำน้ำหมักจุลินทรีย์หน่อกล้วย

๑. นำหน่อกล้วยอ่อนมาสับให้ละเอียดใส่ลงไปในถังเปล่าที่เตรียมไว้

๒. เติมหากากน้ำตาล และจุลินทรีย์ EM โดยใช้อัตราส่วน ๓/๑/๑/๑๐ คือ จุลินทรีย์หน่อกล้วย ๓ ส่วน กากน้ำตาล ๑ ส่วน จุลินทรีย์ EM ๑ ส่วน และ น้ำเปล่า ๑๐ ลิตร

๓. หลังจากเติมส่วนผสมทั้งหมดแล้วคนให้เข้ากัน หมักทิ้งไว้ ๓ เดือน จะได้หัว

เชื้อจุลินทรีย์หน่อกล้วย

วิธีการใช้หัวเชื้อจุลินทรีย์หน่อกล้วย

๑. นำจุลินทรีย์หน่อกล้วยผสมน้ำในอัตราส่วน ๑:๑๐๐ นำไปฉีดบำรุงพืชผัก โดยใช้เป็นประจำทุก ๆ ๗-๑๕ วัน

๒. นำไปผสมน้ำเพื่อปรับปรุงดินช่วยกำจัดสารพิษตกค้างและฟื้นฟูดิน โดยใช้ในอัตราส่วน ๑:๑๐๐ ใช้ผสมน้ำและฉีดพ่นลงดิน

๓. ใช้ทำความสะอาดคอกสัตว์ โดยผสมน้ำในอัตรา ๑:๑๐๐ ฉีดพ่นให้ทั่วบริเวณคอกเพื่อลดกลิ่น

ข้อดีของจุลินทรีย์หน่อกล้วย จะสามารถช่วยล้างสารพิษในดิน เพราะบางพื้นที่อาจจะมีการฉีดยาฆ่าหญ้าและยาฆ่าแมลงไว้ ดินจะมีสารตกค้าง สามารถนำน้ำหมักจุลินทรีย์หน่อกล้วยไปรดหรือราดดินบริเวณนั้น เพื่อปรับปรุงฟื้นฟูดิน หากไม่มีหน่อกล้วยสามารถใช้ผักสัปดาห์ได้ เช่น ผักบุ้ง ผักตบชวา ร้างจืด นอกจากนั้นกากของหน่อกล้วยที่หมักแล้วยังสามารถนำไปทำปุ๋ยต่อ และนำไปให้ปลาหรือไก่กินต่อได้อีก

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๒.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑)ข้าว..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑๕ - ๒ - ๐.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๒)พืชผัก..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๐ - ๑ - ๐.....(ไร่-งาน-วา)

๑.๓) พื้นที่ปลูกจำนวน.....(ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑)ปลานิล,ปลาตะเพียน..... จำนวน.....๑,๐๐๐.....(หน่วย...ตัว.....)

๒.๒) จำนวน.....(หน่วย...ตัว.....)

๒.๓) จำนวน.....(หน่วย.....)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....-.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) จำนวน.....(ตัว)

๓.๒) จำนวน..... (ตัว)

๓.๓) จำนวน..... (ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....-.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑) จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๒) จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๓) จำนวน.....(หน่วย.....)

.....

.....

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า.....ข้าว.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑)	เตรียมดิน.....	เป็นเงิน.....๒๒๕.....บาท/ไร่
๑.๒)	เพาะกล้า.....	เป็นเงิน.....๕๔๓.....บาท/ไร่
๑.๓)	ปลูก.....	เป็นเงิน.....๕๒๕.....บาท/ไร่
๑.๔)	การดูแลรักษา.....	เป็นเงิน.....๘๐๐.....บาท/ไร่
๑.๕)	การเก็บเกี่ยว.....	เป็นเงิน.....๖๐๐.....บาท/ไร่
รวมต้นทุนการผลิต		๒,๖๙๓.....บาท/ไร่
รายได้		๕,๓๓๐.....บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ขายพืชผัก.....

เฉลี่ยรายได้วันละ.....๑๐๐ - ๒๐๐.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ขายพืชผัก.....

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....๗๐๐ - ๑,๔๐๐.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ขายพืชผัก.....

เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....๓,๐๐๐ - ๖,๐๐๐.....บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ข้าว, พืชผัก, ปลา.....

เฉลี่ยรายได้ปีละ.....๑๕๐,๐๐๐.....บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

ต่อตนเอง

๑. ช่วยให้สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยไม่จำกัดเวลา สถานที่ หรือรูปแบบการเรียนรู้ และพัฒนาทักษะและความรู้ใหม่ๆ

๒. ช่วยให้มีความรู้ความเข้าใจในตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ต่อเกษตรกรรายอื่น และชุมชน

๑. เป็นพื้นที่สำหรับเกษตรกรในชุมชนได้มาพบปะ แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ สามารถสร้างแรงบันดาลใจ รวมถึงร่วมกันพัฒนาชุมชน

๒. เป็นแหล่งรวมข้อมูล ภูมิปัญญา ซึ่งช่วยส่งเสริมความภาคภูมิใจในท้องถิ่น และสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

๓. เป็นแหล่งที่ให้ข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ และทักษะที่หลากหลาย ซึ่งสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพได้

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

๑. ปุ๋ยหมัก และน้ำหมักชีวภาพ ช่วยลดปริมาณขยะและของเสียจากภาคเกษตร ช่วยปรับปรุงโครงสร้างของดิน เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ ลดการใช้ปุ๋ยเคมี และส่งเสริมการเจริญเติบโตของพืช
๒. น้ำหมักชีวภาพใช้ฉีดพ่นหรือเติมในน้ำ ช่วยปรับสภาพ ความเป็นกรด-ด่าง ในน้ำได้ดี
๓. น้ำหมักชีวภาพ ช่วยเพิ่มอัตราการย่อยสลายสารอินทรีย์ใน น้ำและดิน
๔. น้ำหมักชีวภาพใช้เติมในระบบบำบัดน้ำเสียจาก การเกษตร ปศุสัตว์ การประมง โรงงานอุตสาหกรรม ชุมชน ช่วยย่อยสลายขยะ และกำจัดกลิ่นเหม็น

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

๑. ช่วยลดปริมาณขยะ โดยการนำเศษอาหาร ใบไม้ เศษผัก มาทำปุ๋ยหมัก น้ำหมัก ช่วยลดปริมาณขยะที่ต้องนำไปกำจัด
๒. ลดการใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมี ปุ๋ยหมักเป็นปุ๋ยอินทรีย์ที่อุดมไปด้วยธาตุอาหารที่จำเป็นต่อพืช ทำให้ลดการพึ่งพาปุ๋ยเคมี น้ำหมักชีวภาพช่วยลดความจำเป็นในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชและปุ๋ยเคมี ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
๓. ปรับปรุงคุณภาพดิน และน้ำ ปุ๋ยหมักช่วยเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน ทำให้ดินร่วนซุย อุ้มน้ำได้ดี และช่วยให้ดินระบายอากาศได้ดีขึ้น น้ำหมักชีวภาพช่วยปรับสภาพความเป็นกรด-ด่างในน้ำ และช่วยย่อยสลายสารอินทรีย์ในน้ำเสีย
๔. ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การทำปุ๋ยหมักช่วยลดปริมาณขยะอินทรีย์ที่ย่อยสลายในหลุมฝังกลบ ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดของก๊าซมีเทน ซึ่งเป็นก๊าซเรือนกระจก

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก.แม่ข่าย ทั้งในด้านการผลิตพืช ด้านการประมง ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน เป็นประธานกลุ่มวิสาหกิจโรงเรียนชาวนาในพื้นที่ตำบลแม่ข่าย อำเภอแม่ข่าย จังหวัดเชียงใหม่ เป็นแหล่งเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบลแม่ข่ายของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอแม่ข่าย อีกทั้งยังเป็นศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริด้านเกษตรผสมผสานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.เชียงใหม่

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

เป็นแหล่งเรียนรู้ และศึกษาดูงานในด้าน

๑. การลดต้นทุนการผลิตข้าว
๒. การผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ
๓. การผลิตและขยายสารชีวภัณฑ์
๔. เกษตรผสมผสานตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๕. การเลี้ยงปลาทำประมง
๖. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

๗. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

๘. การทำบัญชีครัวเรือนและการรวมกลุ่ม

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

ร่วมการสำรวจภัยธรรมชาติกับคณะอนุกรรมการตรวจสอบความเสียหายด้านการเกษตรระดับหมู่บ้าน

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร
ประชาสัมพันธ์แจ้งข่าวเตือนการระบาดของศัตรูพืช

[illegible]

ร่วมเป็นวิทยากรและติดตามการปลูกพืชผักสวนครัวรั้วกินได้ และการเพิ่มมูลค่าสินค้าทางการเกษตร กับเจ้าหน้าที่จากศูนย์พัฒนาศึกษาห้วยฮ่องไคร้ในพระราชดำริ

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่น่าองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่น่าองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

คณะอาจารย์และนักเรียนจากโรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๑๒ เข้าศึกษาดูงานในเรื่องประโยชน์ของการใช้สารชีวภัณฑ์ในแปลงเกษตร และเรื่องระบบนิเวศในแปลงนาข้าวอินทรีย์

ให้ความรู้เทคโนโลยีการใช้สารชีวภัณฑ์ เพื่อการผลิตพืชปลอดภัยและอินทรีย์ การเพาะเลี้ยงเห็ดนางฟ้าเพื่อใช้เป็นปุ๋ยพืชสดเพื่อเพิ่มผลผลิตในนาข้าว และลดต้นทุนในการผลิตข้าว ใช้เป็นอาหารสัตว์ เพื่อลดต้นทุนในการซื้ออาหาร ทั้งปลากินพืช เป็ด ไก่ ฯ และทำปุ๋ยหมักอินทรีย์ แก่เกษตรกรจากสมาชิกศูนย์ข้าวชุมชน ต.แม่ฮ้อย และสมาชิกวิสาหกิจชุมชนเกษตรอินทรีย์แม่ฮ้อย

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่
 รับสมัครเกษตรกรที่ต้องการเข้าร่วมโครงการกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์แม่ข่าย เพื่อยื่นขอตรวจแปลง
 เกษตรอินทรีย์ PGS ร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เพื่อพัฒนาสู่แปลงเกษตรอินทรีย์แม่ข่าย

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
 (ศพก.) อย่างไรบ้าง

ร่วมการประชุมคณะกรรมการ ศ.พ.ก. อ.แม่ข่าย และเครือข่าย ศพก. โดยมีเจ้าหน้าที่จาก
 หน่วยงานในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานในพื้นที่ ที่เกี่ยวข้องในแผนพัฒนาเรื่อง
 การเกษตรของ อ.แม่ข่าย เพื่อติดตามรายงานผลการดำเนินงานและปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

ร่วมการประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศ.พ.ก. จ.เชียงใหม่ โดยมีเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานใน
 สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานในพื้นที่ ที่เกี่ยวข้องในแผนพัฒนาเรื่องการเกษตรของ
 จ.เชียงใหม่ เพื่อติดตามรายงานผลการดำเนินงานและปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก.แม่เอย ทั้งในด้านการผลิตพืช ด้านการประมง ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน

เป็นประธานกลุ่มวิสาหกิจโรงเรียนชาวนาในพื้นที่ตำบลแม่เอย อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ เป็นสมาชิกสภาเทศบาลตำบลแม่เอย

เป็นประธานศูนย์ข้าวชุมชนตำบลแม่เอย อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่

เป็นศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริด้านเกษตรผสมผสานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.เชียงใหม่

ศูนย์เรียนรู้

ตามแนวพระราชดำริ

ด้านเกษตรผสมผสาน

นางพวงอร่าม สอนพวง

พื้นที่

พื้นที่ 40 ไร่

พื้นที่ 150,000 ไร่

การดำเนินงาน

1. การดำเนินงานด้านเกษตรผสมผสาน

2. การดำเนินงานด้านสังคม

3. การดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ

ผลผลิต

ข้าว 150,000 ไร่

พื้นที่ 150,000 ไร่

เป็นเจ้าของแหล่งเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบลแม่ฮ้อย
ของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอแม่ฮ้อย

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

ส่งมอบกระสอบทรายในนามเทศบาลตำบลแม่ฮ้อยให้กับประชาชน เพื่อนำไปมอบให้กับคนใน
ชุมชนผู้ได้รับผลกระทบจากฝนตกหนักน้ำทะเลลักเข้าบ้านเรือน

ร่วมกับเทศบาลตำบลแม่ฮ้อยลงสำรวจตรวจสอบพื้นที่ ตั้งแต่ ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ
เพื่อหาข้อมูลสาเหตุของปัญหาและผู้ได้รับผลกระทบจากน้ำจะท่วมขังซ้ำซาก เนื่องจากฝนตกหนักและเกิด
การระบายน้ำไม่ทัน เพื่อจะได้หาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกับกรมทางหลวง

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

จะเดินตามรอยเท้าพ่อและยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในหัวใจ

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

น.ส.เกสิดแก้ว วรรณมณี นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

น.ส.มณีนุช ณ สุวรรณ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

น.ส.วชิราภรณ์ นามทอง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

ขั้นตอนการถอดบทเรียน

๑. ขึ้นเตรียมการ โดยการกำหนดเป้าหมาย, กรอบการถอดบทเรียน, และวิธีการ/เครื่องมือที่เหมาะสม.

๒. ดำเนินการถอดบทเรียน โดยการสร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลาย, ชี้แจงวัตถุประสงค์, เปิดประเด็นคำถาม, บันทึกข้อมูล, สังเกตบรรยากาศ, และวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงาน

๓. นำมาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล, สังเคราะห์และสรุปผล, และเขียนรายงาน

๔. ติดตามการนำบทเรียนไปปรับใช้ในการทำงาน และประเมินผล

เครื่องมือที่ใช้ในการถอดบทเรียน

After Action Review (AAR) : การทบทวนหลังปฏิบัติงาน เป็นเครื่องมือเพื่อใช้ในการทบทวนหลังทำงาน การร่วมกันทบทวนกระบวนการทำงานแต่ละขั้นตอน เพื่อค้นหาโอกาสและอุปสรรคในการดำเนินการ ซึ่งจำเป็นต้องทำการสรุปบทเรียนทุกครั้ง เมื่อเสร็จกระบวนการทำงานที่สำคัญแต่ละขั้นตอน

Storytelling : การเล่าเรื่องราวประสบการณ์เพื่อดึงความรู้ที่แฝงอยู่ เป็นเครื่องมือที่ใช้เล่าประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้เล่าเอง โดยมาจากการพบเห็น การอ่าน การฟัง ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เพื่อถ่ายทอดให้ผู้อ่านฟังได้

Dialogue : การเสวนาหรือการสนทนาเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและมุมมอง เป็นเครื่องมือที่ใช้การสนทนาหรือการพูดคุยกันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและมุมมอง ซึ่งมักจะเกิดขึ้นระหว่างบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป โดยมีจุดประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน แลกเปลี่ยนความรู้ หรือแก้ไขปัญหา การเสวนามีหลายรูปแบบ เช่น การเสวนาแบบเป็นทางการในการประชุมหรือสัมมนา หรือการเสวนาแบบไม่เป็นทางการในชีวิตประจำวัน

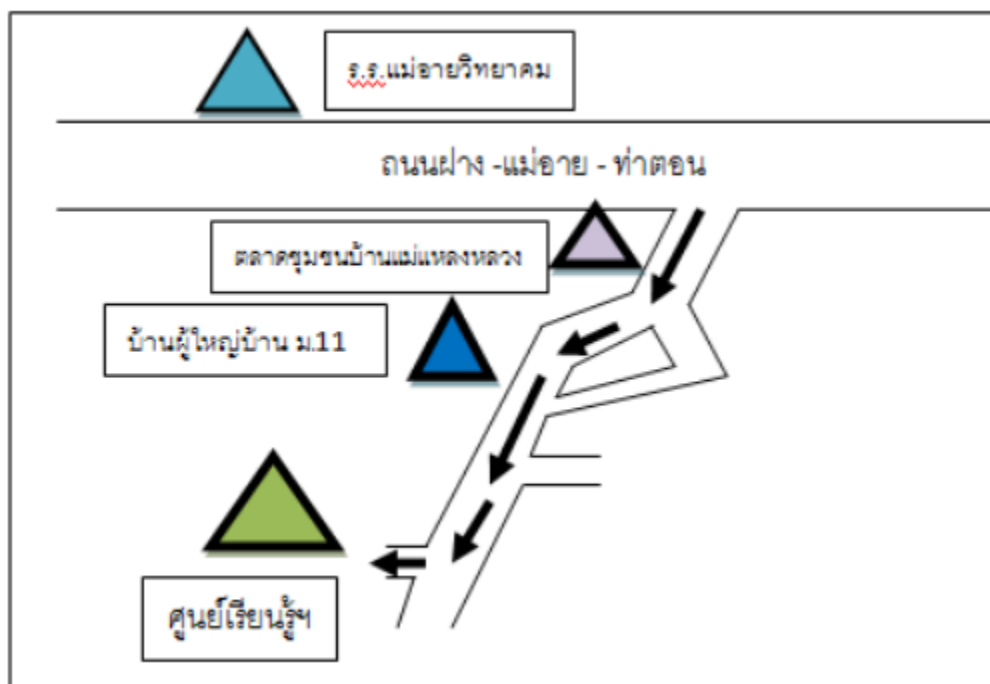
Appreciative Inquiry (AI) : การตั้งคำถามเชิงบวกเพื่อค้นหาจุดแข็งและโอกาสในการพัฒนา เป็นกระบวนการการศึกษา และการเปลี่ยนแปลงระบบสังคม เป็นความพยายามร่วมกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกคน ที่จะร่วมค้นหาสิ่งที่ดีที่สุด เพื่อที่จะนำมาจินตนาการร่วมกันว่า สิ่งที่ดีควรจะเป็นคืออะไร ตามด้วยการร่วมกันออกแบบอนาคตที่ดีร่วมกัน โดยไม่จำเป็นต้องให้ผลตอบแทนในรูปของตัวเงิน การบังคับหรือการโน้มน้าวใด ๆ

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

เกษตรกรมีภารกิจมาก เนื่องจากสวมหมวกหลายใบ อีกทั้งยังเป็นช่วงฤดูฝนทำให้การเข้าไปในศูนย์ ศพก. ค่อนข้างยาก จึงมีการนัดหมายให้เกษตรกรมาให้ข้อมูลที่สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือที่บ้านของเกษตรกร

*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

แผนที่ตั้ง ศพก.

